

1 Úvod

Česká školní inspekce předkládá tematickou zprávu z inspekční činnosti zaměřené na problematiku komunikace základních škol s veřejností, zejména se zákonnými zástupci žáků. Inspekční činnost byla realizována podle § 174 odst. 2 písm. a) a d) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Tematická inspekční činnost se uskutečnila dvěma formami – prezenční inspekční činností ve vybraných základních školách a doplňkovým inspekčním elektronickým zjišťováním. To bylo provedeno v termínu od 2. do 15. března 2017 v podobě on-line elektronického dotazníku pro ředitele 200 základních škol. Školy byly vybrány systematickým intervalovým výběrem tak, aby byly poměrově zastoupeny školy všech krajů a zřizovatelů, školy velké (nad 300 žáků), střední (101 až 300 žáků) a malé (do 100 žáků), školy umístěné v malých i velkých sídlech. Prezenční inspekční činnost byla realizována od 3. října 2016 do 31. ledna 2017 ve 305 školách navštívených při komplexní inspekční činnosti, kde byly kromě hodnotících kritérií České školní inspekce využity také specifické dotazníky pro učitele a ředitele škol. Na přípravě této tematické inspekční činnosti se podílela i obecně prospěšná společnost EDUin.

2 Zaměření inspekční činnosti

V současné globální a informační společnosti stále narůstá potřeba vzájemné komunikace ve všech oblastech života. Nutnost získávání a předávání rychlých informací, jejich ověřování, získávání zpětné vazby apod. přerůstá v mnoha oborech do podoby průběžné, permanentní komunikace. Tento proces se nevyhýbá ani oblasti vzdělávání. Kvalita komunikace ve vzdělávání se stává nutnou podmínkou pro efektivitu řady činností a procesů ve školách i nástrojem školního marketingu. Možnosti komunikace mezi školami, rodiči žáků a další veřejností jsou v současné době pozitivně ovlivňovány rozvojem informačních technologií. Tematická inspekční činnost České školní inspekce se zaměřovala na komunikaci a spolupráci škol s orgány a organizacemi s účastí rodičů, na četnost, obsah a formy spolupráce a komunikace s jednotlivými rodiči, zájem rodičů o dění ve škole, problémové aspekty komunikace a potřebu metodické podpory škol v této oblasti, na informační systémy škol a jejich nabídku doplňkových služeb pro rodiče žáků a veřejnost. Omezujícím faktorem, který může školám bránit v rozvoji efektivní komunikace, je chybějící ucelená a prakticky využitelná metodika, zejména pro případy řešení problémů a krizových komunikačních situací.

Cílem této zprávy je podat informaci o současném rozsahu, obsahu, organizaci, formách a dalších aspektech komunikace, která se uskutečňuje mezi základními školami, rodiči žáků školy a veřejností obecně.

3 Orgány a organizace s účastí rodičů

Při školách standardně působí orgány a organizace se zastoupením zákonných zástupců žáků, které zajišťují nebo umožňují potřebnou a vhodnou participaci veřejnosti na vymezených oblastech správy a chodu školy. Vedle školské rady, jejíž postavení a činnost jsou stanoveny školským zákonem¹, působí při školách různá sdružení rodičů s vlastní právní subjektivitou, případně sdružení ustavená na zcela neformálním principu.

¹ Problematika školské rady je zakotvena v § 167 a § 168 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.